

Ciste Maoirseachta Oidhreachta 2026

■ Treoir Iarratais

Tá an treoir seo deartha chun cabhrú leat iarratas a ullmhú don Chiste Maoirseachta Oidhreachta (HSF) 2026. Cuireann sé leideanna agus samplaí soiléire ar fáil chun cabhrú leat do thionscadal a chur i láthair go héifeachtach agus a mhíniú cén fáth a bhfuil sé tábhachtach.

Seimineár Gréasáin Faisnéise d'Iarratasóirí 5 Nollaig 2025 ag 2:30pm

■ Clár na nÁbhar

	LEATHANACH
Cuspóir an chiste	1
Cé atá in ann iarratas a dhéanamh	1
Maoiniú atá ar Fáil	1
Conas iarratas a dhéanamh	2
Samplaí de thionscadail ar féidir linn maoiniú a thabhairt dóibh	2
Cad is féidir leat iarratas a dhéanamh air	3
Cad nach féidir leat iarratas a dhéanamh air	3
Scála ama & cad atá le súil leis	3
Conas a dhéanaimid measúnú ar d'iarratas	4
Na ceithre phríomhchritéir	4
Céim 1: Seiceáil tosaigh – scagadh agus incháilitheacht	5
Céim 2: Athbhreithniú agus scóráil	5
Céim 3: Measúnú painéil saineolaithe	5
Faisnéis tacaíochta do d'iarratas	6
Tionscadail nach féidir linn a mhaoiniú	7
An bhfuil cabhair uait?	7
Seicliosta deiridh aighneachta	7
Aguisín 1: Foirm Iarratais HSF	8
Ceistanna Téacs Iomlán agus Freagraí Samplacha	8

■ Cuspóir an chiste

Is é cuspóir Chiste Maoirseachta Oidhreachta tacaíocht airgeadais a sholáthar do thionscadail atá dírithe ar an oidhreacht a dhéanann comhlachtaí eanála poiblí - lena n-áirítear údaráis áitiúla, gníomhaireachtaí stáit, agus institiúidí oideachais atá freagrach as sócmhainní nó cláir oidhreachta.

Tá an scéim deartha chun cabhrú le baill foirne nach bhfuil a bpríomhchúram dírithe go hiomlán ar an oidhreacht ach a bhfuil tionchar suntasach ag a gcuid oibre ar an oidhreacht. Áirítear leis seo fostaithe gníomhaireachtaí stáit agus institiúidí oideachais a bhfuil tionscadail dírithe ar oidhreacht á moladh acu, chomh maith le coimeádaithe músaeim, cartlannaithe, seandálaithe agus oifigigh chaomhnaithe ailtireachta atá lonnaithe in údaráis áitiúla.

Is réimse fócais ar leith don chiste tionscadail a thógann athléimneacht aeráide agus a thugann torthaí dearfacha don dúlra. Trí thacú le tionscnaimh a chosnaíonn oidhreacht agus inbhuanaitheacht á cur chun cinn ag an am céanna, tá sé mar aidhm ag an gciste a chinntiú go ndéantar sócmhainní oidhreachta a chosaint agus a fheabhsú chun leasa phobail agus an domhain nádúrtha.

■ Cé a fhéadfaidh iarratas a dhéanamh

Is féidir leat iarratas a dhéanamh má oibríonn tú in eagraíocht eanála poiblí agus má tá ról lárnach agat i mbonneagar oidhreachta na hÉireann. Áirítear leis seo baill foirne sna réimsí seo a leanas:

- údaráis áitiúla
- gníomhaireachtaí stáit
- Institiúidí oideachais

I measc na samplaí tá cartlannaithe músaeim, coimeádaithe, seandálaithe, oifigigh ailtireachta agus caomhnaithe atá lonnaithe in údaráis áitiúla. Tá baill foirne i ngníomhaireachtaí stáit agus in institiúidí oideachais atá páirteach i dtionscadail atá dírithe ar oidhreacht incháilithe freisin.

Tabhair do d'aire: Níl an scéim seo oscailte d'Oifigigh Oidhreachta Údaráis Áitiúla ná d'Oifigigh Bithéagsúlachta, toisc go bhfuil siad maoinithe trí scéimeanna maoinithe an Phlean Oidhreachta Contae agus an Phlean Bithéagsúlachta.

■ An Maoiniú atá ar Fáil

Is féidir leat iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú idir **€5,000 agus €30,000**. Táthar ag súil go bhfaighidh formhór na dtionscadal rathúla idir **€20,000 agus €30,000**, agus tá sé mar aidhm againn tacú le thart ar **20 tionscadal** tríd an scéim.

Cuirfear 20% ar a laghad den mhaoiniú atá ar fáil tríd an scéim ar leataobh go sonrach do Chartlannaithe Údarás Áitiúil.

Do Ranníocaíocht: Ní mór d'iarratasóirí **ranníocaíocht airgeadais íosta de 10%** de chostas iomlán an tionscadail a sholáthar. Ní chlúdaíonn an scéim seo **costais phárolla foirne ná forchostais riaracháin** - mar sin déan cinnte nach bhfuil siad seo san áireamh i do bhuiséad.

■ Conas Iarratas A Dhéanamh

- Beidh ort d'iarratas a chur isteach trí [chóras deontas ar líne](#) na Comhairle Oidhreachta.
- Glacann an Chomhairle Oidhreachta le hiarratais ar líne amháin. Ní féidir linn aighneachtaí a ghlacadh tríd an bpost ná ríomhphost.
- Is é an **spriocdháta iarratais ná 5:00 PM ar an 19 Eanáir 2026**. Chun cothroime a chinntiú, ní ghlacfar le hiarratais dhéanacha ná doiciméid a chuirtear isteach tar éis an ama seo.
- Déanfaimid teagmháil leat i scríbhinn go luath i mí an **Mhárta 2026** le cur in iúl duit an bhfuil d'iarratas rathúil.

Má éiríonn leat, ní mór do thionscadal **tosú tar éis dháta na tairisceana go luath i mí an Mhárta 2026** agus a bheith **críochnaithe faoin 13 Samhain 2026**. Téann iarratais ar an ngearrliosta ar aghaidh chuig grúpa neamhspleách measúnóirí a dhéanann na nithe seo a leanas:

■ Samplaí de thionscadail ar féidir linn maoiniú a thabhairt dóibh

- ✓ **Caomhnú Sócmhainní Oidhreachta**
Tionscadail a bhainistíonn agus a chaomhnaíonn foirgnimh oidhreachta, gnáthóga agus réada de réir caighdeán gairmiúil glactha.
- ✓ **Feabhsú Rochtain ar Oidhreachtaí**
Tionscnaimh a fhágann go bhfuil an oidhreachta níos inrochtana, agus béim láidir ar chuimsiú agus ar éagsúlacht.
- ✓ **Pleanáil Caomhnaithe Athléimneach ó thaobh Aeráide de**
Pleananna a neartaíonn athléimneacht foirgneamh oidhreachta, gnáthóg nó bailiúchán i gcoinne an athraithe aeráide.
- ✓ **Imeachtaí Comhpháirtíochta & Líonraithe**
Gníomhaíochtaí a thugann eagraíochtaí le chéile chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán choiteanna agus réitigh a roinnt.
- ✓ **Oiliúint Pobail & Forbairt Scileanna**
Oiliúint i scileanna traidisiúnta tógála agus ceardaíochta agus seisiúin chomhairle agus tacaíochta a mhéadaíonn feasacht agus rochtain ar oidhreachtaí.
- ✓ **Tacaíocht Beartais & Cinntí a Dhéanamh**
Tionscadail a chuireann eolas ar fáil maidir le forbairt beartais agus a fheabhsaíonn bainistíocht sócmhainní oidhreachta.
- ✓ **Bailiú Sonraí & Taighde**
Taighde a thacaíonn le beartas agus comhairle amach anseo – go háirithe tionscnaimh uirbeacha agus straitéisí oiriúnaithe aeráide do shuíomhanna oidhreachta.
- ✓ **Tionscadail Oidhreachta Digiteacha**
Forbairt acmhainní oidhreachta digiteacha, lena n-áirítear digitiú, taispeántais ar líne, taifeadtaí staire béil, podchraoltaí agus scannáin.

Tábhachtach: Ní mór aon aschur digiteach a chruthaítear le maoiniú deontais a bheith **ar fáil go poiblí, oscailte agus inrochtana ag cách**.

■ Cad is féidir leat iarratas a dhéanamh air

Agus d'iarratas á chur le chéile agat, is féidir leat costais ar nós:

- **Táillí soláthraithe tríú páirtí** – d'fhéadfadh sé seo a bheith i gceist le haghaidh iniúchtaí oidhreachta, pleananna caomhnaithe, oiliúna, nó obair chaomhnaithe phraiticiúil ar fhoirgnimh, ar réada, ar ghnáthóga, nó ar shuíomhanna.
- **Táillí maoirseachta gairmiúla** – Más gá maoirseacht ó shaineolaí cáilithe (amhail comhairleoir caomhnaithe a bhfuil Grád 3 ar a laghad de chuid RIAI nó a chomhionann aige, nó éiceolaí nó seandálaí) a dhéanamh ar do thionscadal, is féidir leat na costais sin a áireamh freisin.
- **Trealamh nó ábhair speisialaithe** – aon rud a chuidíonn le caomhnú nó a fhágann go bhfuil oidhreacht níos inrochtana. Smaoinigh ar thaispeántais de ghrád músaeim, uirlisí monatóireachta comhshaoil (le haghaidh taise, teochta, solais), trealamh ilmheán nó ateangaireachta, nó boscaí cartlainne chun doiciméid leochaileacha a chosaint.
- **Taisteal agus cothabháil dheonach** – Más oibríthe deonacha atá ag cabhrú amach, is féidir leat a gcuid taistil a chlúdach ar €0.43 in aghaidh an chiliméadair agus cothabháil laethúil (ar feadh cúig uair an chloig nó níos mó) ar €19.25.

■ Cad nach féidir leat iarratas a dhéanamh air

Tá cúpla rud nach gclúdaíonn an deontas seo, mar sin coinnigh iad seo i gcuimhne agus tú ag pleanáil do bhuiséid:

- Costais ghinearálta nó táillí riaracháin
- Athmhúirir inmheánacha
- Tuarastail don fhoireann
- Taisteal idirnáisiúnta
- Aon chostais atá tabhaithe agat cheana féin roimh dháta na tairisceana deontais
- Alcól
- Marsantas cur chun cinn

Mura bhfuil tú cinnte faoi chostas ar leith, is maith an smaoineamh é a sheiceáil i gcónaí sula gcuireann tú san áireamh i d'iarratas é.

Is féidir leat liosta de thionscadail nach bhfuil clúdaithe ag an scéim deontais seo a fháil ar [Leathanach 7](#).

■ Scála ama & cad atá le súil leis

Seo forbhreathnú gairid ar na dátaí tábhachtacha agus ar a tharlaíonn ag gach céim den phróiseas deontais:

- **Iarratais oscailte:** 22 Samhain 2025
- **Spríodháta le cur isteach:** 19 Eanáir 2026 ag 5pm go díreach
- **Tréimhse measúnaithe:** Eanáir–Feabhra 2026
Déanfaidh ár bhfoireann inmheánach agus painéal seachtrach measúnóirí athbhreithniú ar d'iarratas
- **Cinneadh Deiridh:** Go luath i mí an Mhárta 2026
Déanfaidh Bord na Comhairle Oidhreachta an formheas deiridh.

- **Fógra toraidh:** Go luath i mí an Mhárta 2026
Gheobhaidh tú nuashonrú i scríbhinn tríd an gcóras deontas ar líne.

Má éiríonn le d'iarratas, beidh ort aontú lenár [dTéarmaí agus Coinníollacha](#) agus sonraí chuntais bhainc d'eagraíochta a sholáthar.

Tábhachtach: Ní mór do gach iarratasóir rathúil gealltanais a thabhairt go ndéanfaidh siad rannpháirtíocht phoiblí, go gcuirfidh siad a dtionscadal chun cinn agus go n-admhóidh siad ár maoiniú. Áirítear leis seo **imeacht pearsanta a óstáil le linn Seachtain Náisiúnta na hOidhreachta 2026**, áit ar féidir le baill den phobal tuilleadh eolais a fháil faoi do shaothar maoinithe.

■ Conas a dhéanaimid measúnú ar d'iarratas

Nuair a chuirfear d'iarratas isteach, déanfaimid seiceáil air ar dtús lena chinntiú go gcomhlíonann sé na critéir incháilitheachta agus go bhfuil an fhaisnéis tacaíochta go léir curtha ar fáil. Ní dhéanfar iarratais a theipeann orthu sa chéim seo a mheas tuilleadh.

Téann iarratais a théann tríd an gcéad chéim seiceála trí na céimeanna seo a leanas:

■ Na ceithre phríomhchritéir

Déanfar d'iarratas a scóráil bunaithe ar an méid seo a leanas:

Ceannteideal	Cur síos	Marcanna Ar Fáil
Cáilíocht agus struchtúr an tionscadail	Déanann measúnú ar cé chomh maith agus atá an tionscadal deartha agus curtha i gcrích, lena n-áirítear soiléireacht na gcuaspóirí, úsáid gairmithe oidhreachta cáilithe, agus ailíniú le dea-chleachtas oidhreachta. Breithnítear freisin conas a sheachnaíonn an tionscadal tionchair dhiúltacha ar oidhrecht nádúrtha agus conas a chuireann sé le hinbhuanaitheacht.	25 Marc
Tairbhe don Phobal agus do Rannpháirtíocht an Phobail	Déanann sé meastóireacht ar na buntáistí a bhfuiltear ag súil leo don phobal, ar chuimsiú gníomhaíochtaí rannpháirtíochta an phobail, agus ar an gcaoi a gcuireann an tionscadal feasacht, inrochtaineacht agus rannpháirtíocht chun cinn.	25 Marc
Indéantacht agus Tráthúlacht	Déanann athbhreithniú ar réadúlacht agus soiléireacht an phlean oibre, lena n-áirítear clocha míle tábhachtacha idir Márta agus 13 Samhain 2026, agus cumas na foirne an tionscadal a sheachadadh in am.	25 Marc
An Luach is Fearr agus Úsáid Fhreagrach Cistí	Déanann measúnú ar cibé an dtugann an tionscadal luach maith ar airgead, lena n-áirítear éifeachtúlacht costais, tionchar fadtéarmach, agus úsáid fhreagrach cistí poiblí. Áirítear leis breithniú ar luach comhshaoil agus sóisialta.	25 Marc

■ Céim 1: Seiceáil tosaigh – scagadh agus incháilitheacht

Sula ndéantar d'iarratas a scóráil, déanaimid seiceáil lena chinntiú go bhfuil gach rud i gceart. Seo a bhfuil á lorg againn:

- Go gcomhlíonann do thogra riachtanais bhunúsacha an chiste
- Gur chuir tú isteach na doiciméid agus an fhaisnéis riachtanacha go léir

Tábhachtach: Déantar measúnú ar incháilitheacht ar bhonn **pas/teipe**. Mura gcomhlíonann d'iarratas na critéir go léir ag an gcéim seo, ní rachaidh sé ar aghaidh go dtí an scóráil iomlán.

■ Céim 2: Athbhreithniú agus scóráil

Déantar an méid seo a leanas ansin ar na hiarratais incháilithe:

- Scóráilte ag measúnóirí bunaithe ar na critéir fhoilsithe
- I gcomparáid le tagarmharcanna inmheánacha chun comhsheasmhacht a chinntiú
- Athbhreithnithe le haghaidh aon eisceachtaí, agus coigeartuithe á ndéanamh más gá chun cothroime a chinntiú
- Gearrliosta bunaithe ar na scóir is airde agus an buiséad atá ar fáil

Tábhachtach: Le go mbreithneofar iad le haghaidh maoinithe, ní mór d'iarratais 10 marc ar a laghad a scóráil **i ngach ceann de na ceithre chuid scóráilte**. Mura bhfaigheann iarratas scór faoi bhun 10 in aon réimse amháin, ní bheidh sé incháilithe le haghaidh maoinithe - fiú má tá an scór foriomlán ard.

■ Céim 3: Measúnú painéil saineolaithe

Téann iarratais ar an ngearrliosta ar aghaidh chuig painéal neamhspleách measúnóirí a dhéanann na nithe seo a leanas:

- An scóráil a athbhreithniú
- Moltaí maoinithe a thabhairt do Bhord na Comhairle Oidhreachta

Cuirtear maoiniú ar fáil d'iarratais lena mbaineann an méid seo a leanas:

- A fhaigheann na scóir is airde
- Atá ag teacht go soiléir le spriocanna agus tosaíochtaí an chiste
- A léiríonn acmhainneacht láidir tionchair agus seachadta rathúil

■ Faisnéis tacaíochta do d'iarratas

Chun cabhrú linn do thionscadal a thuiscint agus d'iarratas a mheas i gceart, beidh ort roinnt doiciméad tacaíochta a uaslódáil. Cad le cur ann:

- **Sleachta nó meastacháin** chun tacú le do chostais—d'fhéadfadh sé seo a bheith ó sholáthraithe nó fiú ó chostais na bliana seo caite má tá siad fós ábhartha.
- **Grianghraif shoiléire, cothrom le dáta** den fhoirgneamh, den áit, den réad, nó den bhailiúchán a bhfuil tú ag obair leis.
- **Aon cheaduithe nó ceadanna riachtanacha**, amhail ceadúnais nó toilithe.
- **Le haghaidh comhdhálacha nó imeachtaí:** cuir achoimre ar an gclár, cainteoirí molta, sonraí an ionaid agus dátaí san áireamh.
- **Le haghaidh tuarascálacha, suirbhéanna nó iniúchtaí coimisiúnaithe:** uaslódáil dréacht-achóimre ina léirítear cad atá beartaithe agat a chlúdach.
- **Le haghaidh tionscadal caomhnaithe** (foirgnimh, réada, gnáthóga): Cuir sonraíocht ar oibreacha arna n-ullmhú ag cleachtóir oidhreachta atá cáilithe go cuí, grianghraif reatha, agus léarscáil (d'fhoirgnimh nó do ghnáthóga) san áireamh.
- **Le haghaidh acmhainní digiteacha:** tabhair cuntas ar thuras an úsáideora, samplaí grafaicí nó amharcléirithe, dréacht-téacs, sonraíochtaí teicniúla, caighdeáin meiteashonraí, faisnéis chóipchirt, agus an chaoi a láimhseálfadh tú sonraí pearsanta (lena n-áirítear íomhánna). Beidh ort sonraí a sholáthar freisin maidir le conas a chuirfear na haschuir dhigiteacha a chruthófar ar fáil go poiblí, oscailte agus inrochtana ag cách.
- **Má tá tú ag digitiú cartlanna:** leag amach conas a láimhseálfar an t-ábhar bunaidh le linn an digitithe agus roinn do phleananna maidir lena chúram ina dhiaidh sin. Ní bhreithneofar tionscadail digitithe ach amháin má tá an bailiúchán catalógaithe cheana féin, agus má chuirtear fianaise ar fáil go bhfuil, nó má tá catalógú san áireamh i do thogra. Athbhreithnigh an [treoir](#) d'eagraíochtaí atá ag gabháil do thionscadail digitithe, ina sonraítear céimeanna riachtanacha an phróisis.
- **Beidh ort litreacha tacaíochta** ón Oifigeach Oidhreachta áitiúil a sholáthar agus ó pháirtithe leasmhara tábhachtacha ar bith eile

ní liosta iomlán é - is féidir leat doiciméid ábhartha eile a chur san áireamh. Coinnigh rudaí **cuimsitheach ach gearr**.

◆ Cúpla leid phraiticiúil:

- Braithfidh líon agus cineál na ndoiciméad ar do thionscadal.
- Cinntigh go léiríonn ainmneacha **do chomhad an t-ábhar go soiléir**.
- Ní mór uaslódálacha a bheith i bhformáid **PDF nó JPEG**, , agus **níor cheart go mbeadh gach comhad níos mó ná 10MB.**

■ Tionscadail nach féidir linn a mhaoiniú

Tá cineálacha áirithe tionscadal lasmuigh de raon feidhme na scéime deontais seo. Seiceáil an liosta seo le do thoil sula ndéanann tú iarratas:

✗ Freagrachtaí na hEarnála Poiblí

Ní féidir linn obair a mhaoiniú a thagann faoi dhualgais reachtúla comhlachta earnála poiblí. Samplaí: Gníomhaíochtaí a bhaineann le Treoracha Eorpacha maidir le gnáthóga, éin, Creat Uisce, nó Creat Straitéise Muirí.

✗ Staidéir Acadúla

Ní féidir le mic léinn fochéime ná iarchéime iarratas a dhéanamh ar obair atá mar chuid dá gcuid staidéir acadúla (lena n-áirítear PhDanna).

✗ Seandálaíocht

Níl tochailtí seandálaíochta ná anailís agus tuairisciú iar-thochailte incháilithe.

✗ Tionscadail Bhunscoile

Déantar tionscadail atá dírithe ar bhunscoileanna a mhaoiniú tríd an scéim Oidhreacht i Scoileanna.

www.heritageinschools.ie

✗ Anailís ADN

Ní mhaoinimid tionscadail a bhaineann le tástáil ná anailís ADN, toisc nach bhfuil beartais sa réimse seo forbartha go fóill.

✗ Suiteálacha & Leacht Cuimhneacháin

Níl cruthú cuimhneacháin nua, plaiceanna, dealbha, suiteálacha ealaíontóirí, ná macasamhla incháilithe.

✗ Comharthaí & Boird Eolais

Níl maoiniú á thabhairt do chomharthaíocht threorach. Ní bhreithneofar boird eolais ach amháin má dhíríonn siad go sonrach ar riachtanais inrochtaineachta daoine faoi mhíchumas.

✗ Oibreacha Tírdhreachú Áiseanna

Ní chumhdaítear feabhsuithe tírdhreacha ná áiseanna. Samplaí: Carrchlóis a chur ar leataobh, binsí a shuiteáil, nó boscaí bruscair a chur leis.

✗ Tionscadail Athbhreithnitheacha

Ní féidir linn obair a mhaoiniú atá tosaithe nó críochnaithe cheana féin roimh dháta na tairisceana deontais.

■ An bhfuil cabhair uait?

- Glac páirt sa [Seimineár Gréasáin Faisnéise d'Iarratasóirí](#) 5 Nollaig 2025 ag 2.30in
- Déan teagmháil linn ag: grants@heritagecouncil.ie

■ Seicliosta deiridh aighneachta

- Tá gach cuid comhlánaithe go soiléir
- Tá na doiciméid tacaíochta ceangailte
- Beidh sé curtha isteach ar líne roimh an **19 Eanáir 2026 ag 5:00in**

■ Aguisín 1: Foirm Iarratais HSF

■ Ceisteanna téacs iomláin agus freagraí samplacha

Is iarratas samplach ficseanúil é seo a leanas atá curtha ar fáil chun críocha treorach ghinearálta amháin. Tá sé beartaithe leibhéal na mionsonraí agus an cineál faisnéise a d'fhéadfaí a áireamh in iarratas láidir a léiriú. Bíonn gach snáithe maoinithe difriúil agus d'fhéadfadh ceisteanna a bheith éagsúil, mar sin ba chóir d'iarratasóirí a gcuid freagraí a oiriúnú chun a n-eagraíocht, a gcuspóirí agus a gcomhthéacs áitiúil féin a léiriú. Tá na hainmneacha, na suíomhanna agus na sonraí tionscadail uile a úsáidtear anseo léiritheach.

Cuid 1: Sonraí an Iarratasóra

- **Ainm an Iarratasóra:** Fiona Walsh
- **Teideal an Phoist:** Coimeádaí Músaem
- **Ainm na hEagraíochta:** Ionad Músaem & Oidhreacht
- **Cineál Eagraíochta:** Údarás áitiúla
- **Seoladh ríomhphoist:** fiona.walsh@Museum&HeritageCentre.ie
- **Uimhir ghutháin:** 056-7789000
- **Suíomh an Tionscadail:** Cill Chainnigh

Cuid 2: Forbhreathnú tionscadail

Ceist 1: Cad é teideal do thionscadail?

Treoir: Roghnaigh teideal soiléir agus tuairisciúil a léiríonn príomhchuspóir nó téama do thionscadail.

Freagra: Feabhsú Athléimneachta Aeráide agus Inrochtaineacht Bhailiúcháin Oidhreacht Chill Chainnigh

Ceist 2: Cad é aidhm fhoriomlán an tionscadail?

Treoir: Achoimrigh a bhfuil do thionscadal ag iarraidh a bhaint amach. Díriú ar luach na hoidhreacht, ar an leas poiblí, agus ar aon fheabhsuithe comhshaoil nó inrochtaineachta.

Freagra: Chun dálaí comhshaoil agus inrochtaineacht phoiblí bhailiúcháin oidhreacht Mhúsaem Chontae Chill Chainnigh a fheabhsú trí uasghráduithe caomhnaithe agus rannpháirtíocht dhigiteach.

Ceist 3. Cén chaoi a léireoidh do thionscadal dea-chleachtas oidhreacht agus a chuirfidh sé le hinbhuanaitheacht chomhshaoil, lena n-áirítear tionchair dhiúltacha ar oidhreacht nádúrtha a sheachaint?

Treoir: Déan cur síos ar an gcaoi a gcomhlíonfaidh do thionscadal caighdeán oidhreacht aitheanta, a n-úsáidfidh sé ábhair chúil, agus a mbeidh gairmithe cáilithe mar threoir aige. Míniú conas a thacaíonn sé le hathléimneacht aeráide, bithéagsúlacht, nó éifeachtúlacht fuinnimh, agus conas a laghdóidh tú tionchar comhshaoil.

Freagra: Beidh Museum Consultancy Service Ltd, a bhfuil breis agus 20 bliain de thaithí acu i gcúram bailiúcháin agus a dtimpeallacht, i gceannas ar gach feabhsú caomhnaithe agus inrochtaineachta, agus déanfaidh siad maoirseacht ar shuiteáil trealaimh monatóireachta comhshaoil de ghrád músaem agus comhairle a thabhairt maidir le huasghráduithe stórála cuí.

Úsáidfidimid ábhair de cháilíocht chartlannúcháin, lena n-áirítear boscaí saor ó aigéad agus scannán scagtha UV, chun míreanna leochaileacha i mbailiúchán Mhúsaem Chontae Chill Chainnigh a chosaint.

Chun ár lorg comhshaoil a laghdú, cuirfimid córais LED in ionad soilsiú atá as dáta agus suiteálfaimid aeráil éighníomhach chun feabhas a chur ar cháilíocht an aeir gan úsáid fuinnimh a mhéadú.

Áireofar ar rannpháirtíocht an phobail taispeántas cuimsitheach dar teideal “Aeráid & Cultúr”, ina mbeidh taispeántais tadhlaacha, treoracha i gcló mór, agus turais threoraithe do scoileanna áitiúla agus do ghrúpaí pobail. Déanfar an obair go léir a dhoiciméadú trí thuairiscí riocht, grianghrafadóireacht agus taifid dhigiteacha, rud a chinnteoidh trédhearcacht agus cúram fadtéarmach.

Beidh Clár Caighdeán Músaem na hÉireann mar threoir don obair tionscadail ar fad.

Cuid 3: Plean Oibre Tionscadail – Dearadh agus Seachadadh

Treoir: Bris do thionscadal síos i gcéimeanna soiléire. I gcás gach céime, déan cur síos ar a tharlóidh, conas a chuirfear i gcrích é, cathain a tharlóidh sé, agus cé a bheidh freagrach. Cinntigh go n-oireann d’amlíne don tréimhse maoinithe (Márta–14 Samhain 2026).

Céim	Cad a tharlóidh?	Conas a sheachadfar é?	Cathain a tharlóidh sé?	Cé atá freagrach?
1	Foireann tionscadail agus ceadanna a thabhairt chun críche	Cruinniú pleanála inmheánach, ról a dheimhniú, doiciméid riachtanacha a bhailiú	Bealtaine 2026	Fiona Walsh / Foireann an Mhúsaem
2	Ionchur comhairleora oidhreachta	Cuairt ar an láthair agus comhairle scríofa maidir le seasmhacht aeráide agus feabhsuithe inrochtaineachta	Bealtaine–Meitheamh 2026	Museum Consultancy Service Ltd
3	Suiteáil trealamh monatóireachta comhshaoil	Suiteálann an conraitheoir braiteoirí teochta agus taise i limistéir stórála	Meitheamh 2026	Foireann Áiseanna Músaem / Conraitheoir
4	Uasghrádaigh coinníollacha stórála	Cuir aonaid ghrád cartlainne agus scannán scagtha UV in ionad seilfeanna atá as dáta	Meitheamh–Iúil 2026	Foireann an Mhúsaem / Comhairleoir Oidhreachta
5	Digitigh míreanna bailiúcháin eochracha	Déanann speisialtóir TFC scanadh agus catalógú ar dhoiciméid agus grianghraif roghnaithe	Iúil–Meán Fómhair 2026	Speisialtóir TFC / Cartlainnaí Músaem
6	Gníomhaíocht rannpháirtíochta poiblí	Reáchtáil taispeántas “Aeráid & Cultúr” le taispeántais tadhlaacha agus turais threoraithe	Lúnasa 2026	Fiona Walsh / Comhordaitheoir For-rochtana
7	Tuairiscí deiridh agus torthaí comhroinnte	Cuir isteach an tuarascáil deiridh, roinn na torthaí ar líne agus le geallsealbhóirí áitiúla	Samhain 2026	Fiona Walsh / Riarthóir an Mhúsaem

Cuid 4: Buiséad

Treoir: Liostaigh na costais uile a bhfuiltear ag súil leo, grúpáilte de réir catagóire (e.g. táillí gairmiúla, trealamh, ábhair). Cuir cur síos gairid ar gach mír agus an costas measta san áireamh. Déan cinnte go bhfuil do bhuiséad réalafach agus go léiríonn sé luach maith ar airgead.

Catagóir Costais	Cur síos	Costas Measta (€)	Sleachta/ Meastacháin Ceangailte?
Táillí soláthraithe tríú páirtí	Forbróir taispeántais dhigitigh	€6,000	Is sea
Táillí maoirseachta agus comhairle gairmiúla	Museum Consultancy Services Ltd	€10,000	Is sea
Trealamh nó ábhair	Monatóirí comhshaoil, boscaí cartlainne	€10,000	Is sea
Taisteal agus cothabháil dheonach	€0.43/km agus €19.25/lá (5+ uair an chloig)	€1,000	Is sea
Costais incháilithe eile	Dearadh grafach, uirlisí inrochtaineachta	€6,000	Is sea
Costas Iomlán an Tionscadail		€33,000	
Ranníocaíocht an Iarratasóra (≥10%)		€3,000	
Méid arna Iarraidh ó HSF		€30,000	

Cuid 5: Tiomantas Rannpháirtíochta Poiblí

Ceist 1: Cad iad na gníomhaíochtaí rannpháirtíochta poiblí atá beartaithe mar chuid den tionscadal?

Treoir: Déan cur síos ar an gcaoi a mbeidh an pobal páirteach - trí thaispeántais, cainteanna, ceardlanna, cuairteanna scoile, nó ábhar ar líne. Mínigh conas a bheidh na gníomhaíochtaí seo cuimsitheach agus inrochtana.

Freagra: Mar chuid den tionscadal, beidh taispeántas cuimsitheach againn dar teideal “Aeráid & Cultúr: “Ag Tabhairt Aire do Bhailiúcháin Chill Chainnigh” le linn Seachtain Náisiúnta na hOidhreachta. Beidh míreanna digitithe ó chartlanna an mhúsaeim, painéil léirmhínithe tadhlacha, agus treoracha i gcló mór le feiceáil sa taispeántas. Chomh maith leis sin, cuirfimid turais threoraithe ar fáil atá saincheaptha do scoileanna áitiúla, do dhaoine scothaosta agus do ghrúpaí pobail, agus díreofar ar an gcaoi a bhféadfar bailiúcháin oidhreachta a chosaint i dtimpeallacht atá ag athrú. Déanfar físeán gearr a léiriú chun an tionscadal a thaispeáint agus a roinnt ar líne.

Ceist 2: Conas a dhéanfar an ócáid a chur chun cinn agus cé hé an lucht féachana spriocdhírthe?

Treoir: Liostaigh na bealaí cumarsáide a úsáidfídh tú (e.g. na meáin shóisialta, raidió, póstaer). Sainithin do spriocghrúpa agus mínigh conas a shroichfidh tú iad agus a chuirfidh tú san áireamh iad.

Freagra: Déanfar an ócáid a chur chun cinn tríd an suíomh gréasáin atá againn, trí chainéil na meán sóisialta (Facebook agus Instagram), raidió áitiúil (KCLR), agus póstaer chlóite a dháilfear ar leabharlanna, scoileanna agus ionaid phobail. Seolfaimid preasráitis chuig nuachtáin áitiúla freisin agus roinnfidimid an ócáid trí liostaí Sheachtain Náisiúnta na hOidhreachta de chuid Chomhairle na hOidhreachta. I measc ár spriocghrúpa tá teaghlaigh áitiúla, scoileanna, daoine scothaosta, daoine faoi mhíchumas, agus díograiseoirí oidhreachta. Cinnteoidimid go mbeidh an ócáid cuimsitheach trí rochtain do chathaoireacha rothaí, ábhair atá cairdiúil do chéadfaigh, agus turais threoraithe le tacaíocht amhairc agus fuaime a chur ar fáil.

Ceist 3: Conas a thabharfar aitheantas do thacaíocht na Comhairle Oidhreachta?

Treoir: Mínigh conas a thabharfaidh tú aitheantas poiblí dár maoiniú - trí lógónna, comharthaíocht, admhálacha ó bhéal, agus ábhar ar líne.

Freagra: Tabharfaimid aitheantas don mhaoiniú i ngach ábhar bolscaireachta, lena n-áirítear póstaer, poist sna meáin shóisialta, preasráitis, agus comharthaíocht an taispeántais. Beidh lógó na Comhairle Oidhreachta le feiceáil go feiceálach ag ionad an taispeántais agus sa fhíseán a léireofar don tionscadal. Le linn cainteanna poiblí agus turais threoraithe, tabharfaimid aitheantas ó bhéal do ranníocaíocht na Comhairle Oidhreachta. Beidh leathanach tiomnaithe tionscadail ar shuíomh gréasáin an mhúsaeim chomh maith, ina mbeidh ráiteas buíochais agus nasc chuig suíomh gréasáin na Comhairle Oidhreachta.

Cuid 6: Ceadanna & Ceaduithe

Treoir: Deimhnigh an bhfuil struchtúir faoi chosaint, láithreáin ainmnithe, nó gníomhaíochtaí a bhfuil ceadúnais ag teastáil uathu i gceist le do thionscadal. Uaslódáil ceaduithe ábhartha nó cuir in iúl an bhfuil siad ar feitheamh. Luaigh go soiléir cé leis an talamh, an foirgneamh nó an réad atá i gceist.

Riachtanas	Infheidhme?	Stádas	Nótaí
Obair ar Struchtúr Cosanta	Tá/Níl	Ceadaithe / Ar feitheamh	Uaslódáil cead pleanála nó dearbhú
Obair in aice le SAC, LCS, LON nó AND	Tá/Níl	Ceadaithe / Ar feitheamh	Uaslódáil litir toilithe SPNF
Obair ar Shéadchomhartha Taifeadta/Náisiúnta	Tá/Níl	Ceadaithe / Ar feitheamh	Uaslódáil ceadú NMS nó NMI
Sampláil nó anailís millteach	Tá/Níl	Ceadaithe / Ar feitheamh	Uaslódáil comhaontú ón institiúid ábhartha
Ceadúnas imeall trá (más infheidhme)	Tá/Níl	Ceadaithe / Ar feitheamh	Uaslódáil ceadúnas ón Aonad Imeall Trá
Ceadúnas fiadhúlra (más infheidhme)	Tá/Níl	Ceadaithe / Ar feitheamh	Uaslódáil Ceadúnas faoin Acht um Fhiadhúlra
Ceadanna nó toilithe ábhartha eile	Tá/Níl	Ceadaithe / Ar feitheamh	Sonraigh le do thoil

Cé leis an talamh, an foirgneamh, nó an réad atá i gceist sa tionscadal?

Sampla: Is le Comhairle Contae Chill Chainnigh foirgneamh an mhúsaeim.

Nótaí breise (más ann dóibh):

Sampla: Cead pleanála curtha isteach agus táthar ag súil leis faoi Feabhra 2026.

Cuid 7: Doiciméid Tacaíochta

Treoir: Uaslódáil na doiciméid riachtanacha go léir. Úsáid an liosta seiceála ar an Treoir Iarratais lena chinntiú nach bhfuil aon rud ar iarraidh.

- Sleachta ó sholáthraithe
- Miondealú ar oibrithe deonacha agus ról
- Grianghraif den stóráil chartlainne reatha
- Ceadanna ón Údarás Áitiúil
- Dréacht-ábhar taispeántais dhigitigh
- Litreacha tacaíochta ó Oifigigh Oidhreachta agus Caomhnaithe agus ó Ghrúpa Staire Pheadair

Cuid 8: Dearbhuithe

Treoir: Léigh an dearbhú go cúramach agus deimhnigh go dtuigeann tú agus go n-aontaíonn tú leis na téarmaí. Cinntigh go bhfuil údarás ag an duine atá ag síniú an t-iarratas a chur isteach thar ceann d'eagraíochta.

Trí an t-iarratas seo a shíniú, dearbhaíonn Fiona Walsh:

- Tá údarás agam an t-iarratas a chur isteach.
- Tá an fhaisnéis uile cruinn agus iomlán.
- Léigh mé agus thuig mé an doiciméad treorach.
- Tosóidh an tionscadal tar éis dháta na tairisceana agus críochnóidh sé faoin 13 Samhain 2026.
- Leanfaidh an obair go léir dea-chleachtas oidhreachta agus reachtaíocht ábhartha.
- Cuirfear dréachtaí de na haschuir uile faoi bhráid an Choimisiúin lena gceadú.
- Beidh an tionscadal á thaispeáint le linn Seachtain Náisiúnta na hOidhreachta.
- Tabharfar aitheantas don Chomhairle Oidhreachta i ngach aschur.
- Cuirfear sonraí bithéagsúlachta faoi bhráid an Ionaid Náisiúnta Sonraí Bithéagsúlachta.
- Déanfar fionnachtana seandálaíochta a thuairisciú don tSeirbhís Séadchomharthaí Náisiúnta.
- Coinneofar an Chomhairle Oidhreachta ar an eolas faoi aon athruithe.

Áras na hOidhreachta, Lána an Teampaill, Cill Chainnigh, Éire R95 X264
Áras na hOidhreachta, Church Lane, Kilkenny, Ireland R95 X264

Teil: +353 56 777 0 777 | **Ríomhphost:** grants@heritagecouncil.ie

www.heritagecouncil.ie

An Chomhairle Oidhreachta
The Heritage Council